

Mål:

At alle elever bliver aktive borgere i det samfund og den verden de er en del af. At alle forholder sig, og forholder sig kritisk til samfundsudvikling, historieforståelse, ressourceforbrug og udviklingen generelt.

At alle oplever en pligt til at bidrage til demokratiets udvikling og bevarelse af den enestående natur.

At forstå sig selv i en historisk, samfundsfaglig, naturvidenskabelig, religiøs sammenhæng og forstå at handle ud fra stadig mere bevidste valg.

Udgangspunkt:

Unge mennesker har svært ved at tage stilling, mange ting tages for givet, de har været der hele deres liv, demokrati, ligestilling, at blive lyttet til, er en given ting. De store globale, politiske økonomiske problemstillinger er vanskelige at gennemskue og derfor lettest at lade være med at tage stilling til.

Vi er nødt til at tage udgangspunkt i den enkelte elev og dennes eget liv: Hvem er jeg?

Robuste børn og unge – klar til fremtiden:

Forskerfag skal medvirke til at forberede eleverne til et liv, der er i konstant forandring og som kræver omstillingsparathed og mod til at arbejde

løsningsorienteret med nye og ukendte problemstillinger i en foranderlig tid.

Dette er -og bliver, fremtiden for os alle, og vi ønsker med forskerfaget at "klæde eleverne bedre på" til fremtidens mange muligheder og udfordringer.

Vi er inspireret af Steen Hildebrandts nye begreb "Pro-flekterende praktikere" og Scharmers Teori U.

Fagbeskrivelse

Forskerfag er et fag, hvor eleverne tager deres faglige værktøjer fra de andre fag og deres personlige interesser i brug, for at fordybe sig i et selvvalgt emne.

Eleverne bearbejder deres input mod et output, hvor de kan fortælle og demonstrere, hvad de har lavet og lært. Formen på denne vidensdeling, er op til eleven, efter grundig vejledning og støtte fra læreren.

Forskerfag erstatter ikke et andet fag, det er nyt, og skal betragtes som et unikt og enestående fag, hvor læringsmål sættes undervejs for den enkelte elev i samarbejde med lærerne. Et læringsrum, der ikke begrænses af trinmål, lærerplaner eller aldersbestemte faglige mål og værktøjer. Et "frit" læringsrum!

Metode - Meningsgivende medborgerskab

At lære at tage stilling og handle, kræver mod og selvværd. Det kræver også en solid viden om verden og egen rolle i denne.

Projektarbejdsformen vil være den naturlige arbejdsform.

Der vil også være fællesoplæg, elevoplæg, gæsteundervisere, virksomhedsbesøg mv.

I perioder vil alle eller dele af elevgruppen blive sat overfor mere strukturerede opgaver. Det kan f.eks være en gruppe der skal planlægge og gennemføre et bestemt arrangement.

Vi har en fælles kulturel forståelse af vores skole, og denne kan danne udgangspunkt for arbejdet. Vi har en klar selvforståelse af, at vi er en skole der lægger vægt på de boglige fag, de kreative fag og det fælles friskoleliv, der særligt kommer til udtryk i: morgensang, fortælling, lejrskoler, kor, anderledes uger, musikskole, skolevenner, Høstmarked, omgangstone, kendskab og venskab på tværs af skolen.

Vi har på samme måde som efterskolen et **formelt rum** (skemaundervisning), et **kontraktfæstet rum** (skolelivet, lejrskole, morgensang mv) og et **frit rum**. Det frie rum er meget begrænset på en grundskole, da eleverne tager hjem. Her spiller klassearrangementer, idrætsforeningen, NaturSFO'en, Børnehaven, ungdomsskolen en stor rolle.

(henvisning til: Ulla Ambrosius Madsen "Hverdagsliv og læring i efterskolen", Alexander von Ottingen: "Medborgerskab en udfordring til efterskolen").

"Forskerfag" skal være et procesorienteret fag. Elevens forskning skal tage afsæt i elevens allerede erhvervede viden, faglige værktøjskasse og personlige interesser for at sikre, at det er meningsgivende for den enkelte elev. Det er af afgørende betydning. Eleven skal opleve, at det som eleven er interesseret i er væsentligt og vigtigt - også for andre. Derfor bliver det også et fokuspunkt, særligt for de ældste elever, at gøre deres forskning almen interessant og betydningsfuld for andre end eleven selv. Det er vigtigt, at særligt de ældste elever oplever sig selv som "medborger" i samfundet/skolen.

Det fordrer, at forskerfaget er et "åbent fag", der kan foregå mange andre steder end på skolen. Vi tænker virksomhedsbesøg, aftaler med "eksperter", praktikperioder, gæsteundervisere og decideret samarbejde med erhvervslivet som en helt naturlig og nødvendig del af faget.

Konkret:

"Huskersedler" fremfor trinmål -som pejlemærker for elevernes læring og udvikling

Trinmål tænkes som "huskesedler" for de enkelte klassetrin. Disse "huskesedler" har karakter af væsentlige elementer i arbejdet, som eleverne skal præsenteres for på de forskellige. Disse "huskesedler" er i konstant udvikling fra såvel lærere som elevens side.

Når man er forsker, arbejder man ikke hen mod en allerede kendt løsning, man arbejder undersøgende og nysgerrigt, og i de ældre klasser også løsningsorienteret med dannelse af hypoteser om emnet. Nysgerrighed og undren er væsentlige elementer og dermed er elevens interesser og engagement helt centrale i dette fag.

Lærernes rolle som vejleder

De tilknyttede vejledere skal først og fremmest betragte sig selv som "fødselshjælpere" på elevernes forskning. Vejlederne skal øve sig i ikke at være alvidende lærere og omvarende "facitlister" på eksisterende viden, men derimod aktive, nysgerrige medhjælpere på elevernes forskning.

Ved hjælp af oprigtigt nysgerrige og undrende spørgsmål kan lærerne åbne nye "døre i elevens bevidsthed og tilgang til deres arbejde. Det er et værktøj der læner sig op af coachens værktøjer i den systemiske tænkning. Den systemiske tænkning siger bl.a.;

"Vi er som systemer hver i sær udstyret med vores egen version af verden, igennem hvilken vi forstår, skaber mening og handler. En konsekvens af dette er, at vi aldrig helt kan forstå den anden". Inspireret af Luhmann.

En logisk konsekvens af dette må være, at vi forholder os nysgerrige på det andet menneske eller "maa passe paa at finde ham der, hvor han er, og begynde der"(Kierkegaard), dog med det "tvist" at vi ønsker eleverne videre til en ny erkendelse/læring, der matcher elevens personlige udvikling, læringsmål og dermed er meningsfuld for den enkelte elev.

Problemstillingerne og løsningerne "bor" i eleven selv, vi skal blot hjælpe dem til at kunne se dem! Ved at have dette fokus arbejder vi målrettet på at tage udgangspunkt i elevens "zone for nærmeste udvikling", således at vi kan påvirke i læringsmæssig konstruktiv retning – og dette på elevens præmisser! Vi skal tage værdsættende spørgsmål i brug, der tager udgangspunkt i de ressourcer, der er tilstede hos eleven.

Forsker-messe

2 gange om året inviterer eleverne på "Forskermesse på DfH", hvor de andre elever, forældre, søskende og andre interesserede kan komme og se, hvad eleverne har været optaget af. Her kan eleverne præsentere deres forskning for interesserede på en måde, som eleven finder velegnet. Det er bl.a. ved disse lejligheder at elevernes input skal resultere i et output. Det er ikke væsentligt at eleverne "performer" eller arbejder mod at kunne stå foran mange mennesker. Scenekræk eller præstationsangst skal undgås, således at eleven står tilbage med kernen i deres forskning, nemlig at have lyst til at fortælle om det, de har været optaget af, og dermed alt det de har lært.

Ideen om vidensdeling

At dele viden bliver et centralt punkt. Derfor skal elevernes arbejde synliggøres for såvel andre elever som lærere og forældre. Ved at synliggøre og offentliggøre elevernes undren og læring åbner vi så at sige læringsrummet op, ud fra en ide og et ønske om at opnå en effektiv synergieffekt blandt såvel

elever som lærere. På den måde kunne eleverne også opnå en "ekspert-rolle" i forhold til andre elever, der finder deres forskning interessant.

Fakta, moduler og lærere

"Forskerfag" fylder 3 moduler (1 modul = ½ time) ugentligt i skemaet for 3. – 9. klasse. Modulerne ligger på samme tid, der er tilknyttet 6/7 lærere til 7 klassetrin ud fra tanken om at mange elever sættes fri, til selv at forvalte en stor del af deres tid og kræfter, således at lærerressourcerne i højere grad bruges på de elever, der har størst behov.

Evaluering og udvikling af faget

I arbejdet med mål, metode og struktur har det hele tiden været et vigtigt omdrejningspunkt for os, at eleverne på DfH i det nye fag vil opleve at blive gjort bevidste om deres forpligtethed på det skæbnefællesskab, som Peter Kemp taler om i sin bog "Verdensborgeren – et pædagogisk ideal".

Det kan ikke nytte noget, at vi blot sætter et fag og en fagrække i bevægelse, hvis ikke, det så munder ud i en mulighed for ny erkendelse, set i et etisk funderet lys.

I udvalget er vi i en dynamisk proces, hvor vi i fællesskab reflekterer over de indspark, som den enkelte kommer med. I sig selv et billede på den måde vi i det daglige tager udfordringer op på. Vi stiller os gerne til rådighed for hinandens undren og refleksion, hvilket igen og igen befordrer, at det er muligt at følge selv de skæve bud helt til dørs.

Der vil selvfølgelig blive tale om at evaluere og rette til over de kommende år, men vi mener, at vi står med et guldæg i hånden, når det handler om at finde en vinkel på *undervisning set i modernitetens lys*. Et perspektiv, som har *dannelse* som *ideal*. Og, som dermed er i stand til at rumme den turbulens som virkelighedens verden byder på i dag.